

3. OLDAL
KEDVEZMÉNYES
AGRÁRHITEL
ALAPÍTVÁNYI
KEZESSÉGGEL

4. OLDAL
MEGPRÓBÁL-
TATÁSOKKAL
TELI KÖRÜL-
MÉNYEK KÖZÖTT

8. OLDAL
FELÉRTÉKELŐDIK
A PRECÍZIÓS
FEJLESZTÉSEK
SZEREPE

Interjú

TOVÁBBRA IS FÓKUSZBAN A KKV- ÉS AZ AGRÁRHITELEZÉS

Meghatározó hazai hitelintézetként az *Erste* stratégiájában már évek óta azt a célt követi, hogy a bank minél nagyobb szerepvállalást érjen el a magyarországi kkv-szektor és az agrárgazdaság finanszírozásában. Az elmúlt évek erőfeszítéseinek köszönhetően az összes területen komoly eredmények születtek, így tehát nőtt az ügyfelek száma, nagyobb lett a kihelyezett hitelvolumen, illetve a pénzügyi intézet hitelpiaci részesedése is nőtt. Miként gondolkodik a bank a kkv-k és az agrárium finanszírozásáról? Milyen üzleti törekvések és lépések érvényesülnek, történnek az élelmiszer-gazdasági ügyfélkör kiszolgálására? Mennyire meghatározó a kedvezményes alapítványi kezességvállalás szerepe? Erről beszélgettünk *Szerdahelyi Róberttel*, az *Erste kkv üzletágának vezetőjével*.

A kkv-szektor finanszírozása milyen szerepet tölt be a banki stratégiai elképzelések megvalósításában? Hogyan ítéli meg a hazai kkv-k, illetve az agrárszektor banki kiszolgálásának lehetőségeit?

A kkv-szektor, azon belül a mezőgazdaság és az élelmiszeripar kiemelt stratégiai célterület az Ersténél. Az elmúlt 6-8 évben üzleti sikereink bázisa is legnagyobb részben ez a két piaci terület volt, és jelenleg is az. Országos kkv-hálózatunk elkötelezettsége, felkészültsége és igen magas teherbíró képessége stratégiánk alapja. Az agráriumban az említett időszakban három és félszeresére nőtt hitelfordulónk. Saját agrárszakmai műhelyünk támogatásával, és aktív piaci jelenlétével, ma agrár ügyfeleinknek olyan komplex kiszolgálást tudunk biztosítani, amelyben a hitelezésen túl a taktikai és a stratégiai tanácsadás minden eleme jelen van. Ennek jelentősége, hozzáadott értéke látványosan emelkedik a jelenleg számos kihívással küzdő agráriumban. Felkészültünk az idén várható pályázati dömpingre, ügyfeleink támaszkodnak ránk üzleti elképzeléseik pénzügyi és piaci megalapozásában is.

Az elmúlt egy-kétéves időszak kihívásai hogyan befolyásolták az agrárgazdaság likviditási helyzetét és beruházásait?

Az elmúlt két év nagyon nehéz időszak volt a magyar agrárgazdaság számára, váratlan és nagy horderejű fejleményekkel kellett meg-

SZERDAHELYI RÓBERT

**A NEHÉZSÉGEK ELLENÉRE,
PARTNERSÉGÜNK AZ
AGRÁRSZEKTORRAL TOVÁBBRA
IS KIEMELKEDŐ FONTOSSÁGÚ**

küzdeni. Így az aszálykárral, az orosz-ukrán háború hatásaival, a terményárak hektikus változásával, a magas inflációval, a megemelkedett kamatkörnyezet hatásaival egyaránt. Az elmúlt időszakra is érvényes, hogy a banki stratégia, üzletpolitika formálásánál nem csak egy-egy év történéseit szükséges figyelembe venni, hanem távolosabban kell mérlegelni. Az idei évet is így azzal indítottuk, hogy átvilágítottuk agrárportfóliónkat az aktuális és várható gazdasági környezet veszélyeinek és lehetőségeinek felmérése érdekében. Ennek során azt láttuk, hogy a nehézségek ellenére, partnerségünk az agrárszektorral továbbra is kiemelkedő fontosságú és számos lehetőséggel rendelkezik, a kedvező irányú tényezők „túlsúlyban” vannak. Noha, érzékeljük, hogy a kiemelkedő 2022-es mérlegek után tavaly számos ügyfélnél csökkent a jövedelmezőség, és - pályázatok híján - a beruházások hét éves növekedési ciklusa is megszakadt. Ezzel együtt, a mezőgazdaságra és az élelmiszer-feldolgozásra továbbra is megkülönböztetett fontosságú üzleti területként tekintünk. A szektor alapjellemezői erősek, nemzetgazdasági jelentősége változatlan, piaci kilátásai pedig kedvezőek.

A banki hitelezési gyakorlat hogyan illeszkedett ehhez, milyen változások történtek?

Ismerjük, értjük, felkészültünk erre a helyzetre. A banki hitelezési gyakorlatban ez nem jelentett változást, továbbra is a portfólióink bővítése van napirenden. Akárcsak a korábbi években, ezután is nagyléptékben kívánjuk növelni vállalati hitelállományunkat. A hitelpiac egészét tekintve, illetve a versenytárs hitelintézetekhez képest is meg akarjuk őrizni markáns piaci részesedésünket. Vállalatfinanszírozási pozícióinkat az előttünk álló években tovább szeretnénk erősíteni, meg kívánjuk tartani eredményeinket, egyúttal üzletpolitikai aktivitásunk eddigi lendületén nem kívánunk változtatni.

Mekkora volt az érdeklődés a kedvezményes hitelkonstrukciók iránt, hogyan segítettek a vállalkozások finanszírozásának megoldásában?

A megelőző években az agrárszektor szereplői hozzászoktak ahhoz, hogy olcsó hitelek vehetnek igénybe, az elmúlt időszakra pedig különösen jellemző volt, hogy a magasabb piaci kamatkörnyezetben elsősorban a kedvezményes hitelkonstrukciókat keresték a vállalkozások. Mondhatjuk, hogy ügyfeleink - bizonyos mértékig - tevékenységüket az elérhető támogatásokhoz és finanszírozási lehetőségekhez igyekeztek igazítani. A magas infláció kedvezőtlen kamatkörnyezettel társult, így a beruházások lassultak, felértékelődött a forgóeszköz finanszírozás és a kamattámogatott termékek biztosítása. Az agrárhitelezésen belül 2023-ban a kedvezményes és a piaci hitelek aránya körülbelül 70, illetve 30 százalékot tett ki, és a likviditást biztosító kisebb hitelösszegű, rövidebb futamidejű, jellemzően támogatott hitelkonstrukciók voltak túlsúlyban. Az agrárvállalkozások hitelhez jutását és életben maradását számos esetben kiemelten megalapozta a tavalyi évtől elérhető, magas állami kamattámogatással biztosított Agrár

Széchenyi Kártya MAX+, amelynek esetében mindösszesen évi 5 százalék a gazdálkodók által ténylegesen fizetendő kamatteher, a felvehető hitelösszeg pedig elérheti akár a 100 millió forintot is.

Hogyan alakulhat a következő években a kkv-, illetve az agrárhitelezési tevékenység? Az uniós pályázati projektek hitelezése milyen lehetőségeket kínál?

Az már adatokkal is alátámasztható, hogy tavaly érdemben nem tudott bővülni az agrár hitelpiac, és ebben az évben sem lehet ettől eltérő tendenciára számítani. Jövőre viszont az idén várhatóan elnyert pályázati források erős lendületet adnak az agrárszektor finanszírozásának. Ehhez életképes üzleti tervekre van szükség, amelynek összeállításában örömmel veszünk részt. Ügyfeleinknél már régóta gyakorlat, hogy fejlesztési ötleteik kialakításába bevonnak minket, hiszen tőlünk nem csak finanszírozást, hanem piaci elemzéseket, előrejelzéseket, stratégiai tanácsokat is kapnak. A jelentős mértékű uniós források hatékony felhasználása hatással lesz az elkövetkező évekbe, az agrárium szereplőinek beruházási kedvét egyértelműen megalapozza.

Terveznek-e új hitelezési termékeket és finanszírozási megoldásokat?

Miközben a banki szolgáltatások minőségének javítására, a szolgáltatási kínálat bővítésére, a banki eljárás adminisztrációs terheinek mérséklésére törekszünk, azt célozzuk, hogy finanszírozási megoldásaink eredményesen igazodjanak a sajátos ügyféligényekhez. Folyamatosan fejlesztjük és bővítjük finanszírozási termékeinket. Az idei évben meghatározóak lesznek a beruházási célokhoz elérhető támogatások, ezekhez kapcsolódóan készülünk egy beruházási hitelkonstrukcióval, amelyhez egy nagyon kedvező kamat- és kezességi díjtámogatás vehető majd igénybe.

Hogyan működik a bank és az alapítvány közötti együttműködés? Milyen szerepet játszik az alapítványi kezesség a banki elképzelések megvalósításában?

Határozottan jó és széleskörű az együttműködésünk az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvánnyal (AVHGA). Az AVHGA adott termékek tekintetében általánosan vagy egyedi kérelem alapján nyújt kockázatmegosztást, amellyel sok esetben biztosítja a rugalmasabb ügyfélszolgálat lehetőségét. A kezességvállalásnak sokszor döntő fontossága van a vonzó üzleti elképzeléssel rendelkező, de kevésbé hitelképes gazdasági szereplők bankhitelhez jutásában. Egyrészt, az alapítványi kezességnyújtás lehetővé teszi az elegendő fedezetet felmutatni nem tudó vállalkozások banki hitelezhetőségét, így lényegében kibővíti a finanszírozható vállalkozói kört. Másrészt, segíti a gyakorlati alkalmazását annak a banki hitelbírálati megközelítésnek, amely a fedezeteken túl a vállalkozói üzleti modell egészét, szakmai és piaci megalapozottságot, a vállalati pénzáramlási folyamatok alakulását komplexen tekinti át. Az alapítványi kezesség ezáltal szerves részévé válik a banki üzleti lehetőségek kiaknázásának, a jövőben is érvényes banki piacbővítési stratégia megvalósításának.

Finanszírozás

KEDVEZMÉNYES AGRÁR BERUHÁZÁSI ÉS FOLYÓSZÁMLAHITEL ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉGGEL

A hazai mikro-, kis- és középvállalkozások kedvezményes finanszírozási forrásokhoz való hozzájutásának előmozdítását szolgálja az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel Max+ hiteltermék, amely 2024-ben is elérhető. A hitel segíti az agrárvállalkozások fejlesztési elképzeléseinek széles körű megvalósítását: a meglévő kapacitások bővítését és újak kiépítését, az energiahatékonyság javítását, a „zöld” fejlesztések finanszírozását. Az állami kamattámogatásnak köszönhetően a vállalkozások által fizetendő nettó ügyleti kamat fix 5 százalék/év, a zöldcélú fejlesztések esetében pedig 1,5 százalék/év. Az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+ hiteltermék felhasználható például ingatlan építésére, vásárlására és fejlesztésére; termőföld vásárlására; ültetvénytelepítésre; új vagy használt gép, berendezés, haszongépjárművek, immateriális javak beszerzésére; tenyészállat beállítására; tulajdonrész (üzletrész) vásárlására, illetve energia-takarékossági fejlesztések végrehajtására. A felvehető kölcsön összege legalább 1 millió, legfeljebb 1,4 milliárd forint, minimum 13 hónapos, vagy akár 10 éves futamidőre. A hitelt kérő vállalkozásnak rendelkeznie kell a beruházás költségének legalább 10 százalékával megegyező önerővel. A hitel törlesztésének megkezdésére a türelmi időt (maximum 24 hónap) követően kerül sor. A kezelési költség-támogatás révén a hitel futamideje alatt fizetendő nettó kezelési költség fix 0 százalék/év. A hitel fő biztosítéka az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) készfizető kezességvállalása és dologi biztosíték, valamint adott esetekben a feltételeknek megfelelő magánszemély készfizető kezességvállalása. Az ügyfél által fizetendő kezességi díj mértéke 0 százalék.

Az Agrár Széchenyi Kártya MAX+ hiteltermék hatékony segítség a gazdálkodók számára a forgóeszköz-finanszírozás megfizethető szintjének biztosításához. Szabad felhasználású hitelforrást biztosít a munkahelyek megvédéséhez és az agrárvállalkozások versenyképességének növeléséhez, a gazdasági növekedés megalapozásához. A folyószámla hitelkonstrukcióhoz biztosított állami kamattámogatás révén a vállalkozások által fizetendő nettó ügyleti kamat

mintegy 5 százalék/év. Minimum 500 ezer, legfeljebb 100 millió forintos kölcsön vehető fel egy-három éves futamidőre, kivéve a fiatal mezőgazdasági termelő esetén, ekkor ugyanis az adható hitel maximuma 25 millió forint lehet. A hitelkeret megnyitásakor az annak nagyságától függő bírálati díjat és a kezességi díj állami támogatáson felüli részét kell kifizetni. A hitel futamideje alatt a ténylegesen kihasznált kölcsönösszeg után naptári negyedévente kamattámogatással csökkentett ügyleti kamat, illetve kezelési költség megfizetése esedékes. Rendelkezésre tartási jutalék nem kerül felszámításra. A hitel teljes összegének visszafizetése a szerződés lejáratának napján egyösszegben esedékes. A hitel fő biztosítéka az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) készfizető kezességvállalása, illetve esetenként tárgyi biztosíték, valamint a feltételeknek megfelelő magánszemély készfizető kezességvállalása. Az ügyfél által fizetendő kezességi díj mértéke 0,2 százalék. A konstrukció keretében a hitelszerződések megkötése 2024. június 29-ig lehetséges.

Mindkét konstrukció esetében a hitel igénylésére a regisztrált irodahálózatban, így a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének, a területi kereskedelmi és iparkamarák, illetve a KAVOSZ Zrt. irodáiban van lehetőség. A kölcsön kihelyezésben pedig az arra kijelölt hitelintézetek vesznek részt.

Támogatás

MEZŐGAZDASÁGI KRÍZISBIZTOSÍTÁS

A mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény alapján az állam a mezőgazdasági termelők időjárási és egyéb váratlan események következtében kialakuló jövedelemingadozásainak mérséklése és a mezőgazdasági jövedelmek stabilizálása céljából mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert működtet. A mezőgazdasági termelő önkéntesen, a Magyar Államkincstárhoz (MÁK), mint krízisbiztosítási szerv felé kérelem benyújtásával tagsági

jogviszonyt szerezhet a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszerben. A vállalkozások most 2024. február 1-jétől csatlakozhattak a rendszerhez. A vonatkozó kérelmeket 2024. február 28-ig fogadta be a MÁK. Azok a termelők, amelyek belépnek a krízisbiztosítási rendszerbe - a megművelt földterületük és az általuk tartott állatállomány alapján megállapított hozzájárulási díj megfizetésével - egy kölcsönös kockázatkezelési alap kedvezményezettjei lesznek.

Interjú

MEGPRÓBÁLTATÁSOKKAL TELI KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT

Rendkívül nehéz termőhelyi adottságok között – ahol a mindent elöntő víz, majd az aszály váltja egymást, és meg kell küzdeni minden búzagalászáért – gazdálkodik a *Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.* A lehetőségek teljes körű kihasználása és az óvatos fejlesztés tartja pályán a hevesi és a jászági táj találkozásánál lévő nagyüzemet.

A gazdaság bemutatására Balázs Nóra igazgatósági elnököt kértük meg.

A részvénytársaság 1989-ben a helyi Tiszamente TSz-ből jött létre részleges átalakulással. Kevesen éltek a kiválás lehetőségével, mondhatjuk azt is, hogy együtt maradt a tagság. Fő tevékenységi körünk a szarvasmarhatenyésztés, mellette – nem kevésbé fontos ágazat – a növénytermesztés. Tejlő holstein-fríz szarvasmarha állományunk mintegy 1200 egyedét számlál, amiből 500-550 tehenet fejünk naponta kétszer 31-32 literes átlaggal, vagyis minden nap 14 ezer liter tej hagyja el a telepet. A tenyésztői munka színvonalát jelzi, hogy évek óta részt veszünk a nagy állatkiállításokon, s mindig valamilyen díjat elhoznak az állataink. A növénytermesztésünket alapjaiban határozzák meg a rendkívül mostoha természeti adottságok. Azt hiszem, mindent elmond, hogy 10 aranykoronás szántón és 2 aranykoronás legelőn gazdálkodunk. A gyenge minőségű, rossz vízgazdálkodású, jórészt szikfoltos talaj azt jelenti, hogy a vizes időszakban minden víz alatt van, majd jön az aszály, amikor szinte minden kiég. Szegény vidék volt a miénk, mindig meg kellett küzdeni minden búzagalászáért. Nyilván ez is közrejátszott abban, hogy együtt maradt a tagság, nem vállalták a kisebb területen való gazdálkodást.

A tejtermelő ágazatról a következőket mondta az igazgatóság elnöke:

Az istállók még a hetvenes években épültek. Nincs lehetőségünk arra, hogy új beruhásként napjaink magas színvonalú technikáját és technológiáját képviselő telepet építsünk, így e helyett értéknövelő beruházásokkal folyamatosan fejlesztjük a tehenészetet. Új fejőházat építettünk, korszerűsítettük a fejést, de például szakítva a korábbi egyedi ketreces tartással, hazánkban elsőként alakítottunk ki borjúnevelő pavilont, ahol ideális körülmények között – az etológiai követelményeket messzemenően szem előtt tartva – neveljük a borjakat. Az első két héten egyedi Steinmann ketrecekben vannak, utána a borjúnevelő pavilonban közös térben, mintegy „óvodában”, csoportosan nevelkednek a borjak. Életerősek, egészségesek és ideális alap kondícióval kezdik meg a későbbi, „termelő” életüket. Az utóbbi években a kisebb beruházásokra, elsősorban korszerűsítésekre, felújításokra koncentráltuk az erőnket, ami elsősorban az etetőutak, a közlekedő utak fejlesztését, az elhasználódó gépek és technológiai elemek cseréjét jelenti. Be kell látnunk, hogy az elmúlt időszak – különösen az állattenyésztés területén – nem kedvezett a beruházásoknak. A közelmúlt aszályos éve miatt a már megnyert ÁTK-s pályázatot is le kellett mondanunk. Az idén induló pályázatok között számos jogcímen szerepel valamilyen formában az állattartó telepek korszerűsítése, de behatárolja a terveinket, hogy kevés saját erő áll rendelkezésünkre, hiszen pénzügyileg két nehéz évet kellett áthidalnunk, de természetesen élni kell, s élni is fogunk a pályázatok adta lehetőségekkel. Igyezzünk a legjobb megoldásokat kombinálni, beleértve a saját kivitelezői kapacitásunk kihasználását is. Feltétlen pályázunk gépbeszerzésre, takarmánykiosztó rendszer korszerűsítésére, istállótechnika fejlesztésére. Az egyre melegebb nyarak hatása egyértelműen érezhető a tejtermelésen. Augusztus a mélypont, amikor a napi tejhozam tehenenként 3-4 literrel csökken. Műszaki szakembereink ventilátorok elhelyezésével, légcsatornák kialakításával olyan klímát igyekeznek kialakítani, ami jelentősen javítja az állatok komfortérzetét. Nagy gondunk, hogy nem kap támogatást az istállótrágya kijuttatása, és gazdaságunkban jelentős mennyiségű szalmás trágya keletkezik. A kijuttatására engedélyezett szeptember 30. és november 30. közötti rövid időszak alatt hatalmas mennyiségű trágyát kell kijuttatnunk a földekre, aminek rendkívül nagy gépigénye és költségvonzata van. Mivel sok műtrágyát és vegyi anyagot takaríthatunk meg általa, már csak a környezetvédelem miatt is szükséges lenne valamilyen módon a szerves trágya felhasználásának támogatása.

Hogyan tudják ellensúlyozni a tejpiac sokszor szélsőséges változásait?

A tejet az Alföldi Tej Kft. vásárolja fel. Mivel nem vagyunk ármeghatározó helyzetben, mint minden tejtermelő, mi is ki vagyunk szolgáltatva a tejárak gyakran szélsőséges változásának. Igyezzünk olyan időszakban és feltételek mellett megkötni a szerződéseket, amikor a várható piaci helyzet számunkra előnyös, azonban a hektikus piac miatt komoly kockázatot is kell vállalnunk. Gazdaságunk fő bevételi forrása a tejértékesítés, annak eredménye

BALÁZS NÓRA

erősen befolyásolja nem csak az adott, hanem a következő év gazdálkodását, fejlesztési lehetőségeit is. A múlt évi tejértékesítésből származó árbevételünk 55 millió forinttal volt kevesebb az azt megelőző évinél, mindez úgy, hogy az év elején kimondottan magas áron vásárolták fel a tejet. A nyári hónapokban jelentősen csökkent az átvételi ár. Az erős ingadozás illusztrálására mondom, hogy volt már olyan helyzet is, amikor az éves bevétel csökkenése elérte a 100 millió forintot. Mivel a piaci folyamatokra nincs hatáskorunk, nekünk a termelési költségekre és a hatékonyságra kell koncentrálnunk. Nincs más lehetőség, mint megvizsgálni, hogy az adott helyzetben miként lehet a takarmányozási költségeket csökkenteni anélkül, hogy az a termelés kárára menne, illetve – ha átmenetileg is – egyéb takarékosági intézkedéseket is be kell vezetni. Másik oldalon a hatékonyság bármilyen csekély mértékű, de folyamatos növelésére kell koncentrálnunk. A tejet nem lehet tárolni, minden nap el kell szállítani, ez a kényszer alapjaiban behatárolja a mozgásterünket. A jelenlegi helyzet biztató, úgy látszik, hogy masszívan visszaálltak a korábbi magasabb értékesítési árak.

Milyen szerepe van a növénytermesztésnek a gazdálkodásban?

Az ágazat legfontosabb feladata, hogy egyrészt tömegtakarmánnyal ellássa az állatállományt, másrészt a terményértékesítéssel javítsa a gazdaság pénzügyi helyzetét. A rendkívül gyenge termőhelyi adottságaink alapjaiban határozzák meg a növénytermesztésünket. Ennek megfelelően a leghagyományosabb vetésszerkezetet alakítottuk ki, ami jórészt őszi búzát, kukoricát, napraforgót és természetesen a takarmánynövényeket jelenti. Terméseredményeink az adott körülmények között elfogadhatók, de elmaradnak az országos átlagtól. Nálunk például a 4 tonnás búzatermés, illetve a 2-3 tonnás napraforgótermés igazán jónak számít. Olyan szempontból is jelentősége van a búzafajtának, hogy mennyi szalmát ad, hiszen évente 10-12 ezer bála szalmát használunk fel. Mivel a saját termésű takarmány nem fedezi a teljes szükségletet, a hiányzó mennyiséget elsősorban nagyobb gazdaságoktól és egy környékbeli tanintézménytől vásároljuk, de integráljuk a közeli kisüzemeket és a termőfölddel rendelkező dolgozóinkat is. Látni kell, hogy az adottságaink behatárolják a technikai lehetőségeket is, hiszen nincsenek nagy értékű, korszerű, precíziós termelésre alkalmas gépeink, nekünk az akkora amortizációt jelentene, amibe beleroppanna a gazdaság. Ezt tudomásul véve a régebbi gépeket felújítjuk, vagy az újakat lízingeljük. Látjuk más, szerencsésebb tájakon a korszerű, precíziós gazdálkodást, mindezt elismerve tudomásul kell venni, hogy ez a térség nem bírja el az ilyen típusú korszerűsítést. A mi stratégiánk nem a természetes hozamok növelése, hanem a termelési érték fokozása. Mennyiség helyett minőség. Nem véletlenül jelent meg gazdaságunkban a biotermelés. A kezdetektől

termelünk bionapraforgót, biobúzát, ami egyrészt a tönkölybúzát jelenti, másrészt az alakort. Külön figyelmet érdemel a már-már elfeledett alakor visszahozása a természetbe. Nevezhetjük ősi búzának, amit több mint tízezer éve termesztettek, de mivel a természetlaga jóval elmarad a korszerű búzákétól, feledésbe merült. Nagy értéke, hogy ez a legtisztább búza, mert a szemeket teljesen zártan veszi körbe a kalász, ami megmenti a környezeti hatásoktól, minden szennyeződéstől, gombától, kártevőtől, amelyek ellen nem kell vegyi anyagokkal védekezni. Mindezek felett alfgiadint nem tartalmaz, ezért egyes gluténérzékenyek is bátran fogyaszthatják. A saját családomban tapasztalom én is, hiszen a gluténérzékeny unokám étkeztetésében is teljes sikerrel használom. Az alakor a reformkonyha alapanyaga lehet. Először lisztet készítettünk belőle, azután különféle tésztákat. Ma már jelentős termécsaláddal jelenünk meg. Termékeink az OMÉK Hagyomány és Innováció Díj az Agrárgazdaságban (HIDA) mellett a Bükk Nemzeti Park védjegyét is megkapták. Az alakorból készült száraztésztákat saját forgalmazásban árusítjuk, de utánvétellel is szállítjuk, ha egy kisebb-nagyobb fogyasztói kör rendel. Meg kell ismertetni a fogyasztókkal, azonban ennek jelentős költségei vannak. Bár nem a fő tevékenységünk, de kiemelten foglalkozunk vele.

A részvénytársaság pénzügyi hátterét a következőkben vizsgálta az igazgatóság elnöke.

A lehetőségeink eléggé behatároltak, mondhatjuk azt is, hogy a gazdálkodásunk kényszerpályán mozog. Bevételeink a tej, a biobúza és a bionapraforgó értékesítéséből származnak. Pontosan látható, hogy a termelésünk mennyire kitett, a növénytermesztés az időjárásnak, a tejértékesítés pedig a gyakran változó piaci helyzetnek. Ilyen körülmények között az átlagosnál is nagyobb jelentősége van annak, hogy egy pénzügyi intézmény stabil hátteret biztosítson. Ezt mi az Erste Bankban találtuk meg, hiszen folyamatosan figyelemmel kísérik a gazdálkodásunkat, s rögtön jelzik, ha valamilyen pályázat, vagy egyéb lehetőség mutatkozik, de szükség esetén áthidalóhitellel is rendelkezésre állnak, ha a támogatások csúszása, a nehézkes kifizetések, vagy valamely bevétel késése miatt keletkezik probléma. A bank támogató hozzáállása mellett az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége is jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy nemcsak a pályázatok, hanem a napi gazdálkodás pénzügyi hátterét is megteremthetjük. Összességében elmondható, hogy az uniós belépést követően néhány év kivételével nyereséges a gazdálkodásunk. Így lesz most is, annak ellenére, hogy az elmúlt két évet egyrészt a soha nem látott mértékű aszály, majd a nyomott értékesítési árak határozták meg. Mindent összevetve azt látjuk, hogy bár fokozatosan fejlődünk, de a nagy lépést az jelentené, ha sikerülne olyan befektetőt találni, aki nagyobb tőkét invesztálna a társaságba.

Támogatás

A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYTERMESZTŐK FORGÓESZKÖZ-FINANSZÍROZÁSÁNAK MEGOLDÁSA ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉGGEL

A hazai mezőgazdaságnak 2023-ban több egyidejűleg kezelendő problémával kellett szembenéznie. Így a 2022. évi tavalyi aszály áthúzódó hatásaival, az energiakrízissel, a mezőgazdasági termelés inputáinak emelkedésével, a piacok és az együttműködési rendszerek átrendeződésével, valamint az orosz-ukrán háború és a kapcsolódó szankciós rendszer következményeivel, amelynek része az ukrán agrártermékek európai piacra kerülése is. A politikai és a háborús feszültségek miatt változóban vannak az export logisztikai feltételei, valamint az úgynevezett zöld követelmények is egyre szigorúbbak.

Különösen kedvezőtlen helyzet alakult ki a szántóföldi növénytermesztésben, főként az 1.000 hektár alatt gazdálkodóknál. A termeszítőknek ügyelniük kell arra, hogy mikor, mire és mekkora összeget fordítanak. A korábbi évekhez képest romlottak a növénytermesztés gazdálkodási feltételei. Az eladás ugyanis megnehezült, különösen az olcsó ukrán gabona hazai és nemzetközi piaci megjelenésével. Az árak alacsonyabbak lettek, másfelől a korábbi termés egy része a tárolókban maradt, egyidejűleg rontva az előttünk álló aratás betárolási kilátásait. A termeléshez kapcsolódó kiadások pedig nőttek. A gazdálkodás kockázata nagyobb lett, hiszen ezen tényezők

együttesen rontották a mezőgazdasági szektor jövedelmezőségét, így számos gazdálkodó nehéz likviditási pozícióba került. Sok gazdálkodó a felhasznált input anyagok tárolt és felhasznált mennyiségének csökkentésével igyekszik ellensúlyozni a forgóeszköz finanszírozási igény növekedését, amelynek azonban hosszú távon hátrányos hatása lehet a vállalkozásra.

A szántóföldi növénytermesztők finanszírozási igénye tehát nagymértékben megemelkedett, miközben a hitelezési kamatok is magasak. Míg 2022-ben 59 milliárd forint volt az alapítványi kezességgel biztosított növénytermesztési forgóeszköz hitelállomány, addig 2023-ban elérte a 128 milliárd forintot. A pénzügyi bizonytalanság idején még inkább felértékelődik az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása, hiszen az alapítványi kezesség bevonása jelentős mértékben javítja a gazdálkodók hitelhez jutásának esélyeit. A kedvező díjon igényelhető kezesség bevonása jelentős segítségnek minősül azokban az esetekben is, amikor a vállalkozó eszközei, ingatlanjai már jelzáloggal terheltek. A vállalkozások számára stabilitást jelent továbbá, hogy a kezesség díja a hitel teljes futamideje alatt fix és kiszámítható.

SZŐLŐ SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁS

A közelmúltban hatályba lépett a szőlőültetvények szerkezetátalakításához és átállításához igényelhető támogatásról szóló 152/2023. (XII. 21.) AM rendelet, így a szőlősgazdáknak ismét lehetősége nyílt szőlő szerkezetátalakítási támogatás igénylésére. A támogatási kérelmeket 2024-ben először január 4. és 22. között lehetett beadni a Magyar Államkincstár (Kincstár) honlapján. Ezt követően minden évben - a 2024. naptári évben ismételt is - november 2. és 30. között lehet majd benyújtani a támogatási kérelmeket. A gazdálkodóknak a szerkezetátalakítási tevékenységre egyéni tervet kell kidolgozniuk, amely tartalmazza a támogatható tevékenységeket: a fajtaváltást, az ültetvény áttelepítését, a szőlőültetvény termesztéstechnológiai módszereinek javítását. A támogatás a végrehajtott tevékenység költségeihez való hozzájárulásból, valamint fajtaváltás és ültetvény-áttelepítés esetén a bevételkiesést ellentételező pénz-

beli kompenzációból áll. A támogatás intenzitása a szőlőültetvények jellemzőitől függően a szóban forgó rendeletben meghatározott költségátalányok és kompenzáció 50 és 75 százaléka között lesz.

A Kincstár a 2024. január 22-ig benyújtott támogatási kérelmeket 2024-ben várhatóan április 15-ig bírálja el. A támogatási kérelem megvalósított részei után minden évben április 1. és június 1. között lehet benyújtani a kifizetési kérelmet. A szőlőültetvények szerkezetátalakítási támogatása az előttünk álló években is az egyik legfontosabb borpiacszerkezési intézkedés lesz, amelynek segítségével az uniós csatlakozás óta a hazai borszőlőültetvények már több mint fele megújult, és így a magyar szőlőtermesztés minősége nagymértékben javult.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingószálgal vagy ingatlanlall rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesszünk

Támogatás

AZ AGRÁRBERUHÁZÁSOKAT SEGÍTŐ TÁMOGATÁSI DÖNTÉSEK

A 2024-es év elején több, a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében meghirdetett pályázati felhívás esetében született támogatói döntés. Összesen csaknem 300 kérelem került kedvező elbírálásra, az Agrárminisztérium mintegy 14,75 milliárd forint összegű forrást biztosított a vállalkozások számára. A most támogatásban részesült beruházások az öntözésfejlesztés és a tanyák infrastrukturális korszerűsítése területén valósulnak majd meg. A támogatói okiratokat folyamatosan kapják meg a kedvezményezettek.

Az öntözési és a vízgazdálkodási ágazat fejlesztését egyaránt kiemelt fejlesztési területként kezeli az agrártárca. Annak érdekében, hogy minél nagyobb számú és értékű beruházás valósulhasson meg, a VP-ben két pályázati konstrukció is erre a célra fókuszál. „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” című (VP2-4.1.4-16 kódszámú) és „Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása” című (VP5-16.5.2-21 kódszámú) pályázati felhívások keretében korábban több szakaszban lehetett benyújtani támogatási kérelmeket.

A vízgazdálkodási beruházásokat támogató kiírás átfogóan biztosít fejlesztési forrást valamennyi, az öntözéshez kapcsolódó tevékenységhez, így többek között tározóterek, új vízkivételei művek kialakításához, új öntözőgépek és csővezetékek telepítéséhez és az elavult öntözőrendszerek elemeinek cseréjéhez, a csatornák kotrásához, karbantartásához szükséges gépek beszer-

zéséhez. Az öntözésfejlesztés a termelés biztonság fenntartásában, és a magas hozzáadott értékű növényi kultúrák termesztésében is meghatározó jelentőségű. Ezekre a célokra 2024 januárjában mintegy 6,5 milliárd forint támogatás odaítéléséről született döntés.

Az agrárkormányzat a rendelkezésre álló vízkészlet hatékonyabb felhasználását is szem előtt tartva ösztönzi a termelők öntözési közösségekbe szerveződését. A méretgazdaságos öntözési tevékenység lehetővé teszi a vízkészlet hatékonyabb felhasználását. Az ezt segítő második támogatási kiírás révén fejlesztési lehetőség nyílik a meglévő, közös érdekeltségű öntözőtelepek közös üzemeltetésére és az új öntözési beruházások előkészítésére. A fenti célok megvalósítására most tíz öntözési közösség részesült csaknem 750 millió forint támogatásban.

Az elmúlt években ugyancsak kiemelt figyelem irányult a vidéki településeken élők életminőségének javítására, a vidék népességmegtartó képességének erősítésére, így a tanyás térségek felzárkóztatására. A „Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései” című (VP6-7.2.1.4-17 kódszámú) pályázati felhívás keretében az év elején több mint 1 milliárd forint értékben születtek újabb támogatói döntések, segítve a szóban forgó célok megvalósítását lehetővé tevő fejlesztések megvalósítását.

2024-BEN FOLYAMATOSAN JELENNEK MEG AZ AGRÁRPÁLYÁZATOK

Az Agrárminisztérium összeállította a vidékfejlesztési támogatások 2024. évi pályázati menetrendjét, és már az idei év márciusában megkezdődött az új pályázati felhívások és támogatási jogcímek meghirdetése. Az első felhívás alapján az érintett gazdálkodók a Natura 2000 gyepterületek után vehetnek igénybe kompenzációs támogatást, a második kiírás pedig a mezőgazdasági biztosítások után járó díjtámogatás feltételeit tartalmazza. Ezt követően az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó konstrukciók közzétételére is sor került. Várhatóan 2024 tavaszán jelenhet meg a mezőgazdasági és az élelmiszeripari beruházások első pályázati csomagja, amely magába foglalja az élelmiszeripar, a takarmányipar, a kertészet és az állattartás beruházásait segítő felhívásokat. Nyárra készülhet el a generációváltást segítő felhívás, míg ősze várhatók a vidéki térség fejlesztését támogató különféle pályázati konstrukciók. Az év második felében lesz pályázható például a precíziós gazdálkodást, a terménytisztítás-szárítás technológiai megújulását segítő támogatás. A meghirdetett pályázatok egyaránt lehetőséget biztosítanak majd a mikro-, kis- és középvállalkozások, a nagygazdaságok, illetve az élelmiszer feldolgozó vállal-

kozások számára, hogy az elmúlt két év gazdasági-piaci változásaira reagálva termelésüket hatékonyabbá tegyék, hozzáadott értéküket növeljék, megalapozzák a fenntartható gazdálkodást, és megfeleljenek a zöld elvárásoknak.

A vidékfejlesztési célok megvalósításában az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes kezességvállalásának – ahogy korábban – most is alapvető szerep jut majd. Az AVHGA kezességnyújtó tevékenysége jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a bankok aktívabb hitelezési tevékenységgel alapozzák meg a hazai élelmiszer-gazdaság és a vidék előrelépését. Az agrárium finanszírozási szempontból speciális megoldásokat követel, és a jelenlegi korszakváltás megköveteli a céltudatos tervezést és befektetést mind a kisebb családi gazdálkodóktól, mind pedig a nagyobb vállalkozásoktól. Önerőből kevesen tudnak jelentős beruházásokat megvalósítani, ezért is szükséges a finanszírozáshoz való hozzáférés megkönnyítése, amelyhez az AVHGA kezessége nagyban hozzájárul.

FELÉRTÉKELŐDIK A PRECÍZIÓS FEJLESZTÉSEK SZEREPE

A hazai gazdálkodók egyszerre szembesülnek a környezeti, a gazdasági és a piaci viszonyok változékonyságával és adott esetben kiszámíthatatlanságával. A versenyképesség megőrzéséhez, erősítéséhez tudatos gazdálkodásra van szükség. Felértékelődnek a megújulási képességek, az átgondolt és felelős vállalkozói döntések. A mezőgazdaságban egyszerre kell tekintettel lenni a termelési és a gazdasági kérdésekre, a klímaváltozáshoz alkalmazkodásra, és a fenntarthatósági szempontú szabályozásokra. Az egyre égetőbb jelentkező munkaerőhiány miatt a nagy élőmunka-igényű ágazatok technológiai fejlesztése - automatizálása, robotizálása - is sürgető feladat. A legkorszerűbb technológia alkalmazásával észszerűbbé válhat a különböző inputanyagok (például műtrágyák, növényvédőszer, energia-hordozók) felhasználása, az okszerű művelés által javítható a talajok vízmegtartó képessége és kiküszöbölhető a talajminőség romlása. Olyan alkalmazkodási stratégiákra van szükség, amelyek valamennyi lehetséges alternatívával számolnak. Az adatalapú és a precíziós technológiákra támaszkodó mezőgazdálkodás valamennyi olyan gazdálkodó számára elkerülhetetlen, aki olyan terményekkel, áruval jelenik meg a piacon, amelyekre hatással van a nemzetközi verseny, az árak pedig a külső és a hazai piaci folyamatoktól is függenek.

Ezért a vidékfejlesztés területén 2024-ben meghirdetésre kerülő új, beruházási pályázati felhívások esetében a támogatást igénybe venni kívánó projektek általános értékelésekor azok digitális tartalmát és megalapozottságát várhatóan nagyobb hangsúllyal bírálják majd el az eddigiekhez képest. Ugyanakkor az is megkülönböztetett figyelmet kap, hogy minél kevesebb önkéntes, jövőbeni gazdálkodói vállalás döntsön egy-egy pályázati projekt értékelésekor, sokkal inkább objektív, mérhető, a meglévő adatbázisokban rendelkezésre álló dokumentumokkal igazolható eredmény számítson a bírálatkor. Az előreláthatólag 2024 őszén meghirdetésre kerülő új, a precíziós gazdálkodást segítő felhívás előkészítése során az Agrárminisztérium támaszkodni fog az eddigi pályázati tapasztalatokra, de változtatni is fog a 2021-ben meghirdetett „Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása” című (VP2-4.1.8-21 kódszámú) pályázati felhívás szakmai tartalmán. Az a cél, hogy olyan kiírás szülessen, amely rugalmasan alkalmazkodik a pályázói igényekhez és egyúttal hatékonyan szolgálja a mezőgazdasági üzemek digitális átállását.

**A LEGKORSZERŰBB TECHNOLÓGIA
ALKALMAZÁSÁVAL ÉSZSZERŰBBÉ VÁLHAT A
KÜLÖNBÖZŐ INPUTANYAGOK FELHASZNÁLÁSA.**

